

epikai jelentőségtől. A tőkésrendi próza eluralkodása az emberi gyakorlat belső költészete fölött, a társadalmi élet egyre embertelenebbé válása, az emberiség színvonalának a hanyatlása: mindezek a tőkésrend fejlődésének objektív tényei. Ezekből áll elő szükségszerűen a leírás módszere. Ha azonban ez a módszer már adott és jelentős, a maguk módján következetes írók élnek vele, visszahat a valóság költői kifejezésére. Süllyed az élet költői színvonala, az irodalom viszont ezt a süllyedést még továbbhangsúlyozza.

SALAMON ERNŐ VERSEIBŐL

ÚJ ÉVEK ELÉ

Két városban éltem,
három megyét láttam,
se vizem, se nőtám,
semmit tarisznyáltam,

kedvet maradásra
érzek meghálásra,
ime, ilyen korán
hús elnyugovásra.

Aki bírja bírtam,
most csak egy időig
engedj elpihennem,
vigy addig a köig

erőm, veritékem!
Most kicsit aludnám,
ülj szegényes álom
pillámra, hogy innám.

Ki halálesetjét
elkiáltja, mondja,
s gyül kopasz szegénység
egybe, össze, nyomba!

ugy sikoltsalak el
testes, szagos élet,
huszonöt esztendő,
rongy, ifjúi évek.

Mint halálesetjét,
ugy hallgasd meg, vérem,
hogy élünk bajosan
hogy nővünk szegényen!

Kőre lefeküszöm,
nehézedem, testvér,
fájó munkástájon
vagyok, ha keresnél.

GYEREKNÓTA

Gurucs, gurucs,
gurucs, gurucs verd meg,
gurucs, gurucs,
gurucs, krúcsa tekerd meg!

Zsidókovács volt a dédem,
fű az ebédem,
lengyel faluban
fogantam búban,

Bezzeg a városi az
jókedvű, mint a piac,
én csak hülök a házban,
mióta élek, csak fáztam,

mióta élek, csak hülök,
mióta élek, nem ülök
s ölelem, ha fáradok
a ködöt s a fagyot.

Decemberben se nadrág,
elvették és eladták
e már micsoda élet?
kehes bennem a lélek!

Vizet hordja az egyik,
másik eszi a vejnét,
másik eszi a kávét,
enyémet s az anyámét.

Gurucs, gurucs,
gurucs, gurucs verd meg,
gurucs, gurucs,
gurucs, krúcsa tekerd meg!

SZEGÉNY EMBER FIÁNAK...

Szegény ember fiának
vas kellene nadrágnak!

Homály kéne világnak,
gyujthassa meg lámpának.

Az eső szalmazsáknak,
vihár éji óráknak!

Zárás, pincébedugás,
kéne a rögönaluvás.

Tikkadó víz. Gonosz fa
kedves szívét felhuzza!

Mocsárral elkeverjék,
földdel döngessék mellét!

Baj, kamat és puszta víz,
csüggessék a sírban is!

Fiai szolgáljanak,
rezet, sót kapáljanak!

Unokái haljanak
leányai háljanak!

Szegény ember fiának
kötél kéne harátnak!

Amiért, hej, amiért
semmi másért, csak azért!

HŰSÉG

Vinném vidéked,
a szegénységed,
könnyű teher, mély
mellemen elfér.

Mennék a kárral,
varjúmadárral,
boruló éggel,
még ma éjjel.

Mennék tüzeddel,
a lángot tedd el,
tedd el, feledd el
tollú sziveddel.

A jéggel mennék,
árvíz is emlék,
por is sár már
gyári határnál.

Mennék a faggyal,
csappal, csillaggal,
hajnallal, dérel,
melegedj, férj el.

Vinném, maradhass,
sulyosodj, hat vas,
hat vas tűzével
dúlni ne szégyelj.

Munkáddal mennék,
élj, mint a vendég,
és mind a hat nap
teremj magadnak.

A VITALIZMUS KÉRDÉSÉHEZ

Irta: GERÖLY KÁLMÁN

Az utolsó évtizedekben a vitalizmus ismét napirendre került. Míg a múlt század vége táján az ismeretes biológusok túlnyomó többsége a mechanisztikus-materialisztikus biológia híve (*Loeb, Houssay, Haeckel, Giard*) addig ma számos neves kutató hirdeti a különböző egyetemek katedráiról a vitalista tanokat. Németországban *Hans Driesch* és *J. von Uexküll* hatása terjed; a *Bios* könyvsorozat körül csoportosuló biológusok (*Ad. Meyer, Bertalanffy, Alverdes*, stb.) nagyrészt vitalista tendenciájuk. Franciaországban — *Bergsonon* kívül — a nemrég meghalt *Ch. Richet* és *Lucien Cuenot* nevei érdemelnek ebben a vonatkozásban említést.

1. *Georges Bohn* cikke, *A megújuló vitalizmus*, mely a *Korunk* ezévi májusi számában jelent meg, szintén ennek az irányzatnak a tünete. Megjelenése nagyon jellegzetes, különösen ha meggondoljuk, hogy szerző-